

Børneanalyse 2017

FOA præsenterer her 1. udgave af sin årlige status på børneområdet. Analysen samler de mest centrale tal på børneområdet.

Ny normeringsstatistik viser, at normeringerne er blevet lidt dårlige det seneste år.....	2
Dårligere normeringer på dagtilbudsområdet de seneste fem år.....	2
Pædagogiske assistenter vinder frem.....	3
Kommunale budgetter for børneområdet.....	4
Udgifter pr. barn 0-13 år.....	4
Privat pasning i vækst.....	5
10 % flere børn i de kommende 5 år.....	6
Behov for 430 mio.kr. ekstra om året til dagtilbudsområdet de næste fem år.....	6
Behov for over 5.000 flere ansatte.....	6
Deltidsansatte på pædagogmedhjælper- og pædagogiskassistentoverenskomsten.....	7
Lønninger blandt pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter og dagplejere.....	7
Køn og alder.....	8
Medlemmer og organisationsprocent.....	8

Ny normeringsstatistik viser, at normeringerne er blevet lidt dårlige det seneste år

Danmarks Statistik er som noget nyt begyndt at opgøre normeringerne på dagtilbudsområdet. Lige nu indgår der oplysninger for 75 kommuner, men antallet forøges løbende. Tabel 1 viser den gennemsnitlige normering i Danmark for de 75 kommuner i 2015 og 2016. I 2016 var der i gennemsnit 3,03 børn per dagplejer. I daginstitutioner med børn i 0-2 års alderen var der 3,2 børn per ansat, mens der i daginstitutioner med 3-5-årige var 6,2 børn per voksen.

Den gennemsnitlige normering er fra 2015 til 2016 blevet en anelse dårlige. For dagplejen er antallet af børn pr. voksen steget med 1,1 %. På daginstitutioner for børn i alderen 0-2 år er antallet af børn pr. voksen steget med 1,1 %, mens antallet af børn pr. ansat på daginstitutioner for 3-5-årige er vokset med 0,4 % fra 2015 til 2016.

Tabel 1. Gennemsnitlige normeringer (børn pr. voksen) i Danmark.

	2015	2016	Udvikling (%)
Dagpleje	3,00	3,03	1,1%
Daginstitution 0-2 år	3,17	3,20	1,1%
Daginstitution 3-5 år	6,18	6,20	0,4%

Kilde: statistikbanken.dk (BOERN3). 75 kommuner. Danmarks Statistik er ved at udvide antallet af kommuner, hvilket sker løbende i statistikken, da den er ny. Danmarks Statistik har oplyst, at dagplejepædagoger indgår i opgørelsen. Der tages således et forbehold for normeringen på dagplejeområdet indtil det er blevet rettet.

Dårligere normeringer på dagtilbudsområdet de seneste fem år

Hvis man forsøger at kigge fem år tilbage i tiden, så vil man se, at antallet af ansatte på dagtilbudsområdet er faldet med 15 procent. Samtidig er antallet af børn faldet med 7 procent. Antallet af ansatte er altså faldet mere end antallet af børn. Det vil sige, at hver enkelt voksen i dag passer flere børn end for fem år siden.

Tabel 2. Ansatte på børneområdet, 2012 til 2017.

	2012	2017	2012-2017	2012-2017 (%)
Ansatte i alt	74.808	63.595	-11.213	-15
Børn (0-5 år)	385.709	359.547	-26.162	-7
Børn (0-5 år) pr. ansat	5,16	5,65	0,50	10

Kilde: krl.dk (alle fuldtidsansatte på konto nr. 5.25, Dagtilbud til børn og unge) og statistikbanken (FOLK1A)

Fælles for alle overenskomstgrupper i tabel 2 er, at antallet af ansatte er faldet. Antallet af dagplejere har oplevet det største fald i perioden. I 2017 er der 5.485 (35,6 %) færre dagplejere end i 2012. Går man ned og kigger på de enkelte stillingsgrupper vil man dog se, at antallet af pædagogiske assistenter er steget i perioden.

Tabel 3. Fuldtidsansatte på dagtilbudsområdet efter overenskomster

	2012	2017	Udvikling 2012-2017	Udvikling 2012-2017 (%)	Årlig gns. udvikling 2012-2017 (%)
I alt	74.808	63.595	-11.213	-15	-3,20
Dagplejere	15.406	9.921	-5.485	-36	-8,43
Pæd. pers., dagingst./klub/skolefr.	28.439	25.322	-3.117	-11	-2,30
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter	17.186	15.636	-1.550	-9	-1,87
Pædagogstuderende	1.431	2.004	573	40	6,97
Pædagogisk uddannede ledere	4.501	3.602	-899	-20	-4,36
Pædagogisk personale i dagplejeordninger	670	455	-214	-32	-7,43

Kilde: krl.dk (udvalgte stillingsgrupper på konto nr. 5.25, dagtilbud til børn og unge)

Pædagogiske assistenter vinder frem

Andelen af pædagogiske assistenter i kommuner og regioner er vokset gennem årene. Samlet set er antallet af det pædagogiske personale faldet fra 2009 til 2017, men antallet af ansatte med en pædagogisk assistentuddannelse er vokset med op mod 3.000. Andelen af det pædagogiske personale med en pædagogisk assistentuddannelse er vokset fra ca. 3 procent i 2009 til over 6 procent i 2017.

Tabel 4. Pædagogisk personale 2009-2017, maj, ordinært ansatte månedslønnede personer,

	2009	2017	2009-2017	2009-2017
I alt	117.251	100.753	-16.498	-14%
Pædagoguddannet personale	62.669	57.735	-4.934	-8%
PAU/PGU	3.608	6.536	2.928	81%
Ikke-uddannet personale (pædagogmedhjælper mm.)	50.974	36.482	-14.492	-28%
Andel ikke uddannede	43%	36%		
Andel PAU/PGU	3,1%	6,5%		

Anm. Der tages forbehold for antallet af dagplejere, der indgår i opgørelsen med en pædagogisk assistentuddannelse (i 2009 er 803 talt med som har en uddannelse på grundløn 24, mens det tal er vokset til 1.000 i 2017 – heri kan også indgå andre med en anden uddannelse end pædagogiske assistenter fx pædagoger – nye tal fra Danmarks Statistik tyder på, at der er ca. 500 dagplejere med en pædagogisk assistentuddannelse, hvorved niveauet kan være ca. 500 lavere)

Kommunale budgetter for børneområdet

Hvis man kun kigger på budgetterne det sidste år, så er kommunernes midler til børneområdet steget med 0,5 mia. kr. fra 2016 til 2017, hvilket er en stigning på 1,93 %. For det enkelte barn i alderen 0-5 år er dette en stigning på 1.552 kr.

Tabel 5. Kommunale budgetter for børneområdet 0-5 årige (2017-priser)

	2016	2017	Udvikling 2016-2017	Udvikling 2016-2017 (%)
Budgetter (mia. kr.)	25,94	26,44	0,50	1,93
Budgetter pr. barn (0-5 år) (kr.)	71.978	73.531	1.552	2,16

Kilde: statistikbanken.dk (BUDK32, FOLK1A og PRIS9). I tabellen BUDK32 er der valgt funktionerne 5.25.10-5.25.18.

Udgifter pr. barn 0-13 år

Kigger man på budgetterne samlet for de 0-13 årige på dagtilbudsområdet, så er udgifterne per barn faldet de seneste år. Over perioden 2013 til 2017 er udgifterne faldet med 8,28 %. Hvis man forsøger at at fraregne skolereformens forøgede timetal og dermed de afledte færre timer i SFO, så er det ikke nok til at opveje de falde udgifter.¹

Tabel 6. Pasningsudgifter pr. 0-13 årig (brutto)

2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017 (%)
50.504	49.028	47.449	46.483	46.324	-8,28

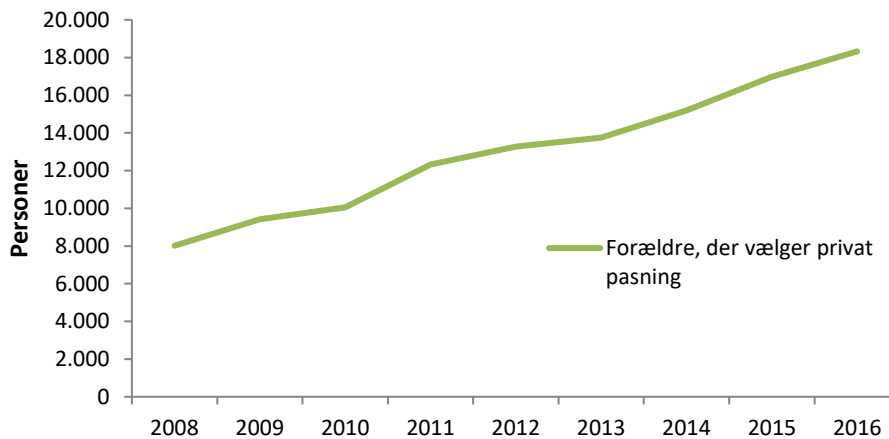
Kilde: noegletal.dk

¹ Et overslag tyder på, at det svarer til 4 procent. Dermed er udgifterne faldet med mere end ændringerne som følge af folkeskolereformen.

Privat pasning i vækst

Antallet af forældre, der får tilskud til privat pasning har været konstant stigende siden 2008. I 2016 fik 18.324 forældre tilskud til privat pasning, hvor der i 2008 var 8.015. Det er en stigning på 128,6 %.

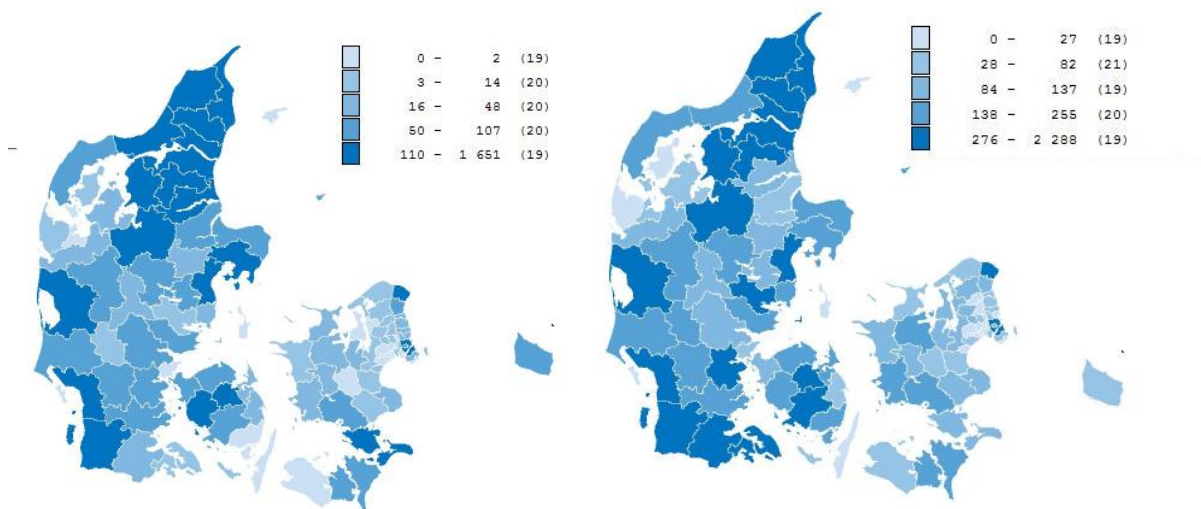
Figur 1. – Antal forældre, der vælger privat pasning

Kilde: statistikbanken.dk (DAGTIL4)

Figur 2 viser hvordan tilskudene geografisk fordeler sig i Danmark. Kortet til venstre er fra 2008 og kortet til højre er fra 2016. Begge kort skal læses på følgende måde: Kortene er opdelt i fem kategorier, hvor hver kategori tildeles samme antal kommuner. Det betyder at intervallerne på kategorierne varierer på tværs af de to kort. Især i Nordjylland og i Sønderjylland er der et stort antal forældre, der vælger privat pasning.

Figur 2. Forældre, der vælger privat pasning.

Note: Kortet til venstre viser 2008 og kortet til højre viser 2016. Kilde: statistikbanken.dk (DAGTIL4).

10 % flere børn i de kommende 5 år

Tabel 7 viser Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning for 0-5-årige. Den viser, at der de næste fem år kommer mere end 35.000 flere børn, svarende til en stigning på 10 %.

Tabel 7. Befolkningsfremskrivning for udvalgte aldre

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	17-22
0 år	62.025	63.360	64.617	65.770	66.943	68.192	10%
1 år	59.253	62.578	63.819	65.032	66.151	67.301	14%
2 år	58.520	59.729	62.955	64.129	65.293	66.381	13%
3 år	57.977	58.887	60.016	63.171	64.296	65.436	13%
4 år	60.288	58.320	59.138	60.212	63.322	64.419	7%
5 år	61.484	60.655	58.606	59.364	60.408	63.489	3%
0-5 årige	359.547	363.529	369.151	377.678	386.413	395.218	10%

Kilde: statistikbanken.dk (FRDK117)

Behov for 430 mio.kr. ekstra om året til dagtilbudsområdet de næste fem år

Ifølge befolkningsfremskrivningen fra Danmarks Statistik vil antallet af børn i alderen 0-5 år stige i perioden 2017 til 2022. Det betyder at udgiftspreset vil stige for børn i alderen 0-5 år. Under antagelse om at enhedsudgiften pr. barn er konstant i den valgte periode, da vil udgiftsbehovet stige med 1,91 %. I kroner og øre svarer det til en stigning på ca. 430 mio. kr. om året. I beregningen tages der ikke højde for fremtidige besparelser og effektiviseringer, hvilket vil sænke udgiftsbehovet pr. barn.

Tabel 8. Fremskrivning af kommunale udgifter til børn (0-5 år).

	Årligt	2017-2022
Øget udgiftsbehov 0-5 år (%)	1,91	9,92
Øget udgiftsbehov 0-5 år (Mia. kr.)	0,43	2,14

Tallene er egne beregninger ud fra data fra følgende kilder: statistikbanken.dk (FRDK117). OIM: "Kommunal udligning – generelle tilskud 2017".

Behov for over 5.000 flere ansatte

Omregnes det øgede udgiftspres i 2022 til ansatte, så vil det svare til en stigning på 5.663 ansatte på børneområdet de næste fem år.

Tabel 9. Fremskrivning af ansættelsesbehov på børneområdet

Pædagogisk personale i 2017	Øget behov	Nødvendigt pædagogisk personale i 2022
57.078	5.663	62.741

Kilde: Tallene er egne beregninger ud fra data fra følgende kilder: statistikbanken.dk (FRDK117). OIM: "Kommunal udligning – generelle tilskud 2017" og krl.dk (alle fuldtidsansatte på konto nr. 5.25, dagtilbud til børn og unge).

Deltidsansatte på pædagogmedhjælper- og pædagogiskassistentoverenskomsten

Hvis man kun kigger på pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter på overenskomsten for pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter, så er der 32 %, som arbejder fuld tid, mens 68 procent er på deltid. Der er lidt flere af de pædagogiske assistenter, som arbejder fuld tid (36%). I gennemsnit arbejder pædagogmedhjælperne og de pædagogiske assistenter 31,4 timer.

Tabel 10. Pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter på overenskomsten for pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter (omregnet til fuld tid). Månedslønnede ordinært ansatte. Juni.

	Antal	Heltid	Deltid	32-36 t	28-31	20-27	0-19	Timer
Pædagogiske assistenter	3.804	36%	64%	37%	20%	6%	1%	32,8
Pædagogmedhjælpere	14.356	31%	69%	33%	22%	10%	4%	31,1
Ialt	18.160	32%	68%	33%	21%	9%	4%	31,4

Lønninger blandt pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter og dagplejere

Dagplejere tjener i gennemsnit 25.299 kr. om måneden (nettoløn fuld tid), pædagogiske assistenter 26.503 kr. og pædagogmedhjælpere tjener 23.890 kr. om måneden omregnet til fuld tid (2016 tal). Der er tale om et gennemsnit for personer, som både var ansat i 2011 og 2016.

Tabel 11. Nettoløn, maj kr. om måneden

	2011	2016
Dagplejere (4 børn)	23.525	25.299
Pædagogiske assistenter	24.493	26.503
Pædagogmedhjælpere	21.871	23.890

Ordinært ansatte, omregnet fuld tid, månedslønnede ansatte i samme stilling begge år, krl.dk. Pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter på pædagogmedhjælper og pædagogisk assistent overenskomsten.

Køn og alder

98 procent af de kommunale dagplejere er kvinder. 83 procent af de pædagogiske assistenter er kvinder og 77 procent af pædagogmedhjælperne er kvinder. I gennemsnit er de 50 år (dagplejere), 42 år (pædagogiske assistenter) og 41 år (pædagogmedhjælperne). Der er tale om ordinært ansatte, som er månedslønnede, altså det faste personale.

Tabel 12. Køn

	Antal kvinder	Antal mænd	Andel kvinder
Dagplejere (4 børn)	9.385	147	98%
Pædagogiske assistenter	3.507	707	83%
Pædagogmedhjælper	12.524	3.659	77%

krl.dk aug 2017, ordinært ansatte månedslønnede personer. Pædagogmedhjælper og pædagogiske assistenter på pædagogmedhjælper og pædagogisk assistent overenskomsten.

Tabel 13. Gennemsnitsalder

	År
Dagplejere (4 børn)	50
Pædagogiske assistenter	42
Pædagogmedhjælper	41

krl.dk aug 2017, ordinært ansatte månedslønnede personer. Pædagogmedhjælper og pædagogiske assistenter på pædagogmedhjælper og pædagogisk assistent overenskomsten.

Medlemmer og organisationsprocent

Pædagogisk sektor i FOA har ca. 40.000 medlemmer (erhvervsaktive ekskl. elever). Der er over 13.634 pædagogmedhjælper, 10.387 dagplejere og 5.682 pædagogiske assistenter på dagområdet, som er medlemmer hos FOA (september 2017). Se tabellen neden for. I 2016 blev organisationsprocenten for dagplejere opgjort til 91 procent og blandt pædagogmedhjælper og pædagogiske assistenter var organisationsprocenten 59. Se tabellen neden for.

Tabel 14. Pædagogisk sektor (erhvervsaktive medlemmer ekskl. elever) sep 2017

	Medlemmer
I alt	39.626
Dagplejere	10.387
Pædagogmedhjælper	13.634
Pædagogiske assistenter (dagområdet)	5.682

Kilde: FOAs nøgletal

Tabel 15. Organisationsprocent FOA 2016

	Organisationsprocent
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter	59
Dagplejere	91

Kilde: FOAs nøgletal